

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ERIK GARDE

Georg Garde

1856 - 1945

*Minder om min fader
fortalt for hans børnebørn og oldebørn
i anledning af
hundredårsdagen for hans fødsel*

KØBENHAVN

1956

**Kjellins Eftf.s Bogtrykkeri
København**

GEORG GARDE

1918

Arvelighedsforskningen har lært os, at både gode og mindre heldige egenskaber nedarves til de kommende generationer. Det gælder både psykiske og fysiske egenskaber. Det er derfor vigtigt at have et nøje kendskab til sine forfædres liv og færden. Først derved får man mulighed for at fremelske de gode sider og være på sin post over for mindre gode sider. De gamle romere sagde: *Quod non est in litteris, non est in mundo*. Vore stamfædre i slægten Garde i det mindste i 5 generationer ville uden vanskelighed have oversat dette, men for de yngre generationer vil det måske være svært. Derfor vil jeg give en fri oversættelse deraf: *Hvad der ikke findes på prent, går hurtigt i glemmebogen*. Lad mig derfor give jer en skildring af min faders liv, som jeg har kendt ham i mere end et halvt århundrede, så I kan få et indtryk af hans liv og virke i næsten 90 år. Jeg vil samtidig give jer et lille rids af mine bedsteforældres liv. Jeg har ikke kendt navnlig bedstefar så nøje — jeg var knap 7 år, da han døde — medens jeg husker bedstemoder betydeligt bedre. Næppe nogen andre nulevende ville imidlertid være i stand til at give en skildring af deres liv, baseret på personlig oplevelse.

En stor hjælp har det været at benytte oldefaders dagbog fra 1811—1873 og bedstefaders dagbøger — små korte bemærkninger i almanakker fra 1873—93 og faders dagbøger fra 1883 næsten til hans død. Desuden har fader, lige siden man regnede med rigsdaler og skilling, ført omhyggelige regnskabsbøger og statusbøger til sine sidste år. Derigennem og ved at læse onkel Carls — admiral C. A. Gardes — bog: *Mine Forældre og Bedsteforældre*, 1903, som kun foreligger som manuskript samt en mængde breve — i de tider skrev man lange breve, nu bruger man telefon — har jeg fået gode holdepunkter for at belyse oldefaders, farfaders og faders liv og færden.

For god og kyndig hjælp til arbejdet med denne lille bog takker jeg min svigersøn Jesper Engelstoft.

MINE BEDSTEFORÆLDRE

Min bedstefader, *Peter Christian Garde*, var født onsdag den 17. april 1816 i Tønning, hvor hans fader dengang var indrulleringsofficer. I oldefaders dagbog står: *d. 15. Maj 1816 blev min Søn Peder* (her er navnet stavet med *d*, medens det senere er stavet med *t*; hans underskrift var altid P. C. Garde) *Christian døbt, hvilket skete af Præsten her i Tønning Dr. Clasen; jeg holdt selv Barnet over Daaben, min Svigermoder stod Fadder for min Svigerinde Anna Gerrits og Pastor Carstensen fra Katharinenbeerde. Medfadder var min Svoger Fritz Mecklenburg.*

I hjemmet i Tønning boede foruden mine oldeforældre, der i de fire år, de boede der, fik 3 børn (*Anine, Peter og Emilie*), oldefars moder *Anne Cathrine Garde* (min tipoldemoder, der var blevet enke 42 år gammel) og hendes datter *Anine* (der var blevet enke 23 år gammel). Senere kom også min oldefaders anden søster *Line* (Friboline) dertil.

Det har ikke været let for min oldemoder med en premierlønnsatsning at forestå den store husholdning, men onkel Carl skriver i sin bog, at der intet forlød om vanskeligheder. Fra 1. januar 1819 fik oldefader tjeneste på batteriet Trekrøner, og de flyttede efter et besøg hos morforældrene i præstegården på Amrum til København i en almindelig etageejendom. Oldemoder var da gravid med sit fjerde barn (*Fanny*). Tipoldemoder, der levede fra 1817—19 i et lille hus i Farumgårds Enghave (fra den tid stammer slægtens tilknytning til Farum) var kommet til København for at bistå ved fødselen. Hun fik, som

oldefader skriver, en hidsig feber, som endte hendes retskafne liv den 23. maj 1819.

I efteråret 1819 kom oldefader på et næsten to års togt med briggen St. Croix til Vestindien. I den tid boede oldemor med sine fire børn hos forældrene på Amrum og blev der, til oldefader kom hjem.

I 1826 måtte min oldefader den 29. marts rejse fra København til Nyborg og overtage vagttjenesten der, medens oldemoder måtte blive hjemme i København, da fire af børnene gik i skole, som ikke kunne forsømmes. Onkel Carl skriver: *Det blev en drøj Sommer for hende i Ensombeden; thi 4 af børnene fik Kighoste, og to af dem bukkede under for Kighosten og blev begravet paa Assistens Kirkegaard i min Tipoldefars Gravsted. Min Oldefar maatte blive i Nyborg og kunde ikke bista sin ved Sygdom og Overanstrengelse trætte Hustru. Først den 1. August 1826 flyttede hun med Børnene til Nyborg.*

I Nyborg boede på den tid mine oldeforældre, byfoged *Daniel Tonnies Lawætz*, født i København 23. december 1784, død på Frederiksberg 7. juni 1864 — senere etatsråd, borgmester og byfoged i Næstved — og hustru *Susanne Michaeline f. Thaning*, født 15. august 1794, død 6. juli 1866.

At der bestod et venskabsforhold mellem mine oldeforældre Garde og Lawætz fremgår med tydelighed af oldefader G.s dagbog. Han stod således fadder til min bedstemoder *Augusta Charlotte Margrethe Lawætz*, der var født i Nyborg den 26. juni 1826.

Farfar måtte allerede i 1827 forlade Nyborg, da han var blevet optaget i Metropolitanskolen. Han blev sat i huset hos kaptajnløjtnant, justitsråd, toldkontrollør i København *Vincent's David Gottlieb*, der som enkemand var blevet forlovet med min oldefars førnævnte søster *Anine*, der var enke efter kaptajnløjtnant *Peter August Nielsen* (1774—1811), som oldefader omtaler meget rosende i sin dagbog. Farfader blev student i 1834 og cand. theol. i 1840; samme år blev han lærer ved det kgl. Opfostringshus; 15. juni blev han lærer og den 6. juni 1844 overlærer ved Søetatens Drengeskoler; han fik sin egen lejlighed, men spiste hos sine forældre. Oldefader, der efter-

hånden var avanceret til kommandør, var fra 1834—1861 inspektionsofficer ved Søetatens Drengeskoler og havde som sådan en stor lejlighed i Nyboder. Onkel Carl fortæller, at der foruden forældrene var 11 børn og 3-4 pensionærer til bords, så der var daglig 17 mennesker og jævnlig nogle gæster, der skulle mættes.

Min oldemoder var efter 15 barnefødsler af så ringe helbredstilstand, at hendes yngste børn kun kunne huske, at hun førte en divantilværelse. Onkel Carl skriver, at hun allerede i 1845 selv mente, at det var bedst for hjemmet, at hun gik bort, men at hun bekæmpede sådanne dødstanker, fordi det bedrøvede min oldefader. Kun 54 år gammel døde hun 5. juli 1847.

Hun blev begravet på Farum kirkegård, hvor der på hendes gravsten står: *Her hviler den fromme Doris Garde.*

I februar 1849 blev oldefader eskadrechef for Slesvigs østkyst. Den 2. marts 1849 hejste han stander i dampskibet *Skirner* og sejlede til Sønderborg, der blev hans hovedkvarter under krigen. Farfader måtte derfor som den ældste søn have opsynet med sine mange søskende. Jeg har tre militærbreve fra Skirner, adresseret til farfader, men beregnet til alle børnene. De viser den interesse, han havde for sine børn. Han takker dem for fødselsdagsgaven *cigarbægeret, som ubeskadiget står på mit skrivebord* og skriver: *At jeg i Tankerne fulgte mine kjære Børn paa Eders Kjøretur i Løverdags behøver jeg ikke at sige! Med Eder dvælede jeg ved Helligdommen i Farum og omendskønt dette vakte smertelige Følelser hos mig, fører disse dog til saa mange salige Minder . . .*

I et andet af brevene hedder det: *I vide vel at min Kærlighed og Ombu tilhører Eder herpaa Jorden og vil følge mig i Himlen, naar Gud samler mig der med vor Engel.* — Et andet sted i samme brev hedder det: *Min lille Carl (onkel Carl — senere admiral G.) har i 8 Dage været ombord hos mig, og det har glædet mig at finde Drengen saa flink og ufordærvet — — — Det er overalt farligt at lade denne alles Yndling være for længe som Lediggjænger.* — I samme brev beklager han, at han ikke har hørt fra Lawætz (min oldefader), det tyder på, at de sædvanligvis siden 1826 har haft kontakt med

hinanden. 30. september 1850 blev farfader sognepræst til Nørre Løgum i Slesvig; han blev ordineret den 14. november, og den 16. januar 1851 blev han i Fårevejle gift med sit næstsøskendebarn — datter af provst C. B. Garde — *Petra Kirstine Garde*. I oldefaders dagbog hedder det: *Den 23. November 1851 fødtes min kære Søn Peter en Datter: Petra Kirstine Inger Doris — vor elskede Tante Petra, der levede til hun blev 87 Aar — 3 uger efter blev min kjære Svigerdatter farligt syg og efter 9 Ugers smertefuldt Sygeleje tog Gud hende bort den 12. Februar 1852. Min stakkels Peter har mistet en kærlig Kone, og vi alle en kær Frænde. Reen og englelig er hun gaaet til vor Gud.*

Farfader sad nu ene med et lille barn i den sønderjyske præstegård. Hvordan det er gået, og hvordan forbindelsen med farmoder, som han som omtalt kendte fra barndommen i Nyborg, har udviklet sig, kan jeg intet oplyse om.

Kendsgerningen er, at tirsdag den 25. april 1854 stod brylluppet i Sct. Mortens kirke i Næstved, hvor pastor *West* viede dem. I oldefaders dagbog hedder det: *Det Venskabsbaand, som siden jeg var i Nyborg har bestaaet mellem Lawætz og os, er derved bleven end fastere knyttet, og min kjære Svigerdatter til hvem jeg i 1826 stod Fadder har altid været os alle kjær. Gud give mine elskede Børn al den Lykke jeg nedbeder over dem.* Efter brylluppet samledes selskabet i borgmesterboligen, en prægtig bygning, hvor haven dengang gik ned til Susåen. Hvis nogen af slægten besøger Næstved, skal de som jeg tage ind på Borgmestergården, der nu benyttes som hotel. De vil let kunne forestille sig den opsigt, det må have vakt i den lille by, da borgmesterens datter blev gift med en præst, der var søn af den dengang kendte kommandør og historiske forfatter H. G. Garde.

Det har været en svær overgang for min farmoder at flytte fra Næstved til en præstegård i Sønderjylland under ret små kår. Familien øgedes hurtigt. I 1853 fødtes *Fanny*, i 1856 fader og i 1858 *Mariane*. Præstefamilien sad nu med fire små børn, så der har været nok at tage vare på. Det fortælles, at bedstefader en formiddag fik meddelelse fra den øverstkom-

manderende i Sønderjylland om, at han ville komme på besøg om aftenen. Farmoder, der ofte måtte klare måltiderne med små midler, så, at der kun var eet æg i spisekammeret, og hun havde ingen høns. Hun bad da Gud om hjælp; straks efter så hun en høne springe op på halvdøren i køkkenet ud til gården; den sprang ned i køkkenet, gik hen i et hjørne og lagde et æg; hun kunne nu give såvel gæsten som sin mand et æg til aftensmaden.

Den 30. juni 1858 flyttede familien til Fejø, hvor farfader var blevet sognepræst. Her fødtes børnene *Viggo* i 1859, død som spæd; *Harald* i 1861, *August* i 1863 og *Karen* i 1868. Den store flok på 7 børn har sikkert givet farmoder nok at varetage. Farfader lå heller ikke på den lade side. Han skrev i 1864 en belønnet afhandling: *Om de fattiges Forsørgelse*. Skriftet er på cirka 60 sider. Det er imponerende, at han i de tider fra en lille ø har kunnet samle et ret stort materiale til at belyse spørgsmålet. Det hedder her, at *Formaalet maa være, at de værdige Trængende kunde blive godt og helst rundelig forsørgede, medens de uværdige hindres fra at leve på andres bekostning og derved pleje deres Dovenskab og nære deres Laster. Det er bedst at lade de uværdige dømme sig selv og det kan ske ved at tilbyde dem Arbejde*. Senere hedder det: *I vore Dage belønnes kun alt for ofte den dovne og ligegyldige med offentlig Understøttelse, og bestyrkes derved i det onde. Arbejde bør der fordres i Forhold til enhver Kræfter. Som Yderne bør arbejde saa bør det og fordres af Modtagerne. Dette har endog den hellige Skrifs Stadfæstelse: Den der ikke vil arbejde bør ikke beller æde*. På farfadere initiativ blev der oprettet en fattigård på Fejø.

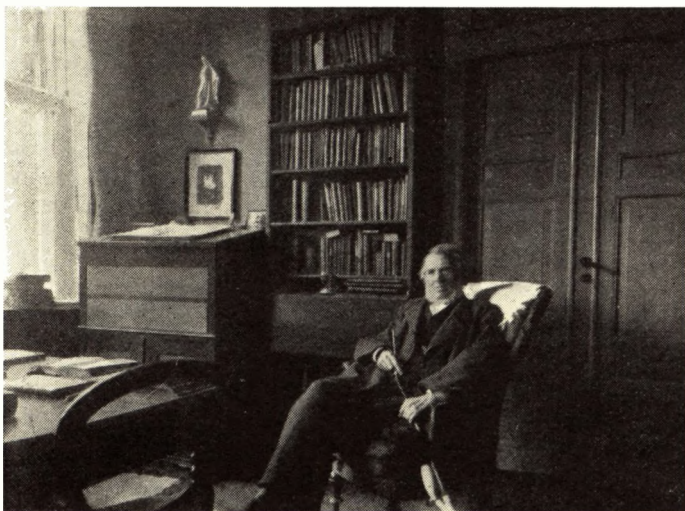
I 1867 udgav farfader sammen med distriktslægen på Fejø C. Funder et skrift om: *Gjensidige Understøttelsesforeninger i Sygdom og Alderdom*, der offentliggjordes med det håb, at det kunne være en opfordring og vejledning i det mindste for de mere oplyste blandt almuen og dens ledere. Det må have krævet et stort arbejde at indhente de mange oplysninger om alle de dengang i landet bestående foreninger, og det viser, at farfader var meget socialt interesseret.

Efter 11 års præstegerning på Fejø flyttede de to præstefolk til Søborg og Gilleleje, hvor farfader blev indsat i embedet den 2. maj 1869. Da farfader ikke mente, at han ved siden af præstegerningen kunne passe over 100 tønder land præstegårdsjord, fik han ministeriets tilladelse til at afhænde de 80 tdr. land, så der kun var 20 tdr. land tilbage.

Familien boede nu i Søborg med seks børn, medens fader gik i Metropolitanskolen i København. Den 27. april 1873 brændte Søborg præstegård; hjemkaldt fra Farum, hvor de besøgte oldefader, så mine bedsteforældre de rygende ruiner. Børnene og pigerne var i natdragt sprunget ud af vinduerne for at redde livet. Tante Mariane har fortalt, at hun tog sit konfirmationsur (hun var blevet konfirmeret dagen før) og en dyne med ned på den kolde gårdsplads. En mængde dyr og alt indbo brændte. Børnene blev anbragt på gårde i nærheden. Et par klumper sølv i tomten var alt, hvad familien fandt af deres sølvtøj. Farfader skriver i embedsbogen: *Vor Nød lindredes meget ved den hjertelige Deltagelse vi fandt baade i Menigheden og fra alle Sider.* Mange år senere meddelte en af farfadets efterfølgere, pastor Krag fra prædikestolen, at en mand i sin dødsstund på Esbønderup sygehus havde tilstået ildspåsættelsen i 1873. Pastor Krag gjorde denne bekendtgørelse efter mandens død for at rense andre, på hvem mistanken hvilede.

En stor ny præstegård blev opført, men kort efter at den var fuldført, noterer bedstefader i sin almanak ud for den 9. november 1873: *Maatte efter Gudstjenesten gå i Seng* (på grund af ischias). Han var en tid på Frederiks Hospital, senere i Norge, men måtte dog stadig et års tid have cand. theol. *J. H. Monrad* til hjælpepræst.

Den 16. januar 1875 døde oldefader i Farum, 85 år gammel. I farfadets tale ved begravelsen sagde han blandt andet: *Han kunde villig underkaste sig så mange Savn og Besværligheder for vor Skyld og forsage endog sådanne Bekvemmeligheder som for hans Ligestillede plejede at anses for nødvendige og uundværlige* — og om oldemoder sagde han: *hende som han bestandig levede i et aandeligt Hjertesamfund med, så at hans Tanker ideligt gik til hende i Himmelen, som hans Skridt*

Farfader fotograferet i sit studereværelse i Allégade ca. 1888.

stadig søgte hen til hendes Hvilested. Onkel Carl skriver, at hans søstre (hvoraf jeg har kendt tanterne Marie, Minna og Agnes) — formåede ved deres kærlige sind at bevare Farum for os alle som et sted, hvor der er godt at være. Jeg kan ganske slutte mig hertil og glemmer aldrig den enestående gæstfrihed, de altid modtog os med, hver gang vi besøgte dem.

Søborg præstegård var et meget gæstfrit hjem, og huset rummede mange gæsteværelser. Der var hyppigt besøg af Lawætzterne og Hvidterne, faders fætre og kusiner. Af andre gæster kan nævnes familierne Feilberg og pastor Assens fra Græsted, Julie Assens, gift Secher, og Maria Assens, gift Wright, pastor Warburg samt Gustav Ottesen. Direktør I. C. Tuxen skriver 1877: *Søborg er for mig rig paa mange Minder, og det ikke alene dem, som man kan læse paa Tavlen nede paa Ruinerne* (her havde fader opsat en tavle med tegning af ruinerne og diverse historiske data), *men ogsaa Nutiden har kastet sit gyldne Skær over det smukke Sted med Erindringer, der er smukke og tiltalende for unge Hjerter.* Baneingeniør Ludvig Wolfhagen skriver den

Farmoder i dagligstuen i Allégade ca. 1888.

26. juni 76: *Det er voldsomt, saa Kulturen stiger i det nord-vestlige Sjælland, navnlig i dramatisk Henseende. Efter det sidste heldige Forsøg i Julen tror jeg virkelig, at vi ikke vil faa saa lidt Fornøjelse af den nye Komædie, I har tænkt at sætte i Scene. Jeg kender forresten ikke „Familiætvist“ (Komædie af Hostrup), men jeg tvivler naturligvis ikke om, at Stykket er valgt med megen Smag. Anbefalet er mig Frk. . . ., der ønsker at indvi sig til Thalias Præstinde.*

Som kapellaner eller hjælpepræster kan nævnes J. H. Monrad, H. L. J. Groos og Holger Lembcke. Også Vilhelm Beck har været gæst i Søborg præstegård.

I familien var farfader og farmoder meget afholdte. Min moder skriver 1881 fra Søborg til fader: *Det er en elskelig Fader, du har, du kan tro, jeg ser det mere og mere, og om farmoder skriver hun: Hun er en udmærket Hustru — gid jeg i Fremtiden maa blive ligesaa meget for dig, som hun er for din Fader.* I manuskriptet til faders tale på hans 80 års fødselsdag står: *Jeg blev modtaget af Verdens kærligste Forældre.*

Både fader og alle hans søskende omtalte altid deres forældre med den største kærlighed. Jeg husker engang, at en historiker havde omtalt farfader mindre passende. Hans børn sendte en protest til ham. Han har mange år senere over for mig givet en uforbeholden undskyldning for det passerede.

Farfader skriver om det åndelige liv i menigheden i embedsbogen: *I aandelig Henseende er udrettet langt mindre, end jeg havde ønsket og haabet. Jeg har ikke faaet Naade til at beskærme Menigheden mod de Møllerske Ensidigheder, om der end i Søborg er holdt dem Stangen* (Hans Christian Møller (1834—1907), smed og frikirkelig lægprædikant).

Det skal nævnes, at farfader viste stor interesse for Søborg Kirkes udsmykning og restaurering af kalkmalerierne.

I 1886 følte farfader sig træt på grund af alder og sygdom. Han havde også haft vanskeligheder med at få kapellan. Hertil kom forskellige genvordigheder, som han, såvidt jeg kan se, ikke var helt uden skyld i.

Fader skrev til ham fra Horsens 14. november 1886: *Du har en lang og god Arbejdstid at se tilbage paa, og du fortjener Hvile paa dine gamle Dage*. Han søgte og fik afsked den 25. januar 1887 efter 18 års gerning i Søborg.

Den første oktober 1887 flyttede mine bedsteforældre til Allégade 8 B, der lå over for det nuværende Lorrys Etablissement. I stueetagen boede digteren *Sophus Schandorph*, og bag huset var dengang en meget stor have. Lejligheden på 6—7 værelser står tydeligt i min erindring. Farfaders studereværelse lå ved siden af dagligstuen; det var fyldt med bogreoler, og der måtte vi ikke lege. I den ret store dagligstue var der altid gæster, slægtninge eller tanternes venner. En stor dragkiste af egetræ med diverse familie billeder ovenpå stod ved den ene væg. I hjørnet stod et staffeli; der var gode armstole, men ingen klunkemøbler. Ved siden af lå spisestuen, hvor tante Mariane og Karen en tid havde en lille barneskole. Mange år senere har en af eleverne, forfatterinden *Ellen Duurloo*, stærkt kritiseret, at børnene i skolen fastelavsmandag bed til bolle. Hun syntes ikke at have forstået, at det var en almindelig skik i de tider, og at man ikke kendte den moderne hygiejne.

Farfader bandt bøger ind, lavede billedbøger til sine børnebørn og guldfukse (legetøjsheste) lavet af ståltråd beviklet med farvede bånd. Farmoder gav os tit chokolade, undertiden ude i haven, og ved juletid skulle vi finde julegaver, der var gemt rundt omkring i stuen.

En gang om året var der skovtur med charabanc. Alle tanterne var med. Vi kørte til Dyrehaven eller Sønder sø og havde forløren skildpadde med.

Farfader døde pludselig den 28. februar 1894 kl. 12 $\frac{3}{4}$ om natten, formentlig af en blodprop. Jeg husker, at meddelelsen kom til os på Gl. Kongevej om morgenen, og at Nille (vor tjenestepige) sagde, at moder lå og græd. Jeg var med til begravelsen, der foregik fra Frederiksberg Kirke.

I oktober flyttede farmoder og tanterne til Forhåbningsholms Allé 9, en 6—7 værelses lejlighed, hvor også tante *Emilie* (faders moster Emilie Lawætz) flyttede ind. Med præsteenkenes beskedne pension og tanternes gode indtægter, havde de et hyggeligt hjem, hvor familien jævnligt samledes. Det var en stående regel, at voksne og børn 1. juledag spillede billedlotteri i spisestuen. Jeg husker farmoder som den lille hyggelige præstekone, der var venlig mod alle, og som omfattede sine børnebørn med kærlighed. Hun holdt meget af at fortælle historier, men hun gentog dem så tit, at vi blev kede af dem. Jeg tror også, at hun var en from kone. I hvert fald sad hun på første række i Frederiksberg kirkes pulpitur og sang for på salmerne med høj røst. Farmoder døde den 26. juli 1906 under et sommerophold i Odense hos tante Petra.

I faders almanak står: *Alle Søkende samledes i Nattens Løb*. Hun blev begravet på Frederiksberg kirkegård.

Efter farmoders død flyttede tanterne Fanny og Karen sammen med Fannys veninde og arbejdskammerat, den prægtige kunstnerinde *Effie Hegermann-Lindencrone*, som vi også betragtede som tante, til Johannevej på Frederiksberg, hvor de i en årrække havde et hyggeligt hjem. Det var i slutningen af forrige århundrede sjældent, at embedsmænds døtre, der var ugifte, havde noget erhverv. De levede af lidt kapital, af legater eller havde ophold hos familien. Så meget mere beundrings-

værdigt var det, at tre ugifte tanter påtog sig et arbejde, hvor de hver på sit felt ydede en anerkendelsesværdig indsats.

Fanny var malerinde hos Bing & Grøndahl i en lang årrække. Hendes vaser i gennembrudt porcelæn med danske blomstermotiver var meget beundrede. Hun fik guldmedaille ved Verdensudstillingen i Paris i 1925, og hun er repræsenteret på Kunstindustrimuseet i København og i udenlandske museer.

Mariane ledede i en lang årrække menighedsplejen på Frederiksberg med kærlighed og dygtighed. Hun blev — skønt ikke fuldt uddannet sygeplejerske — æresmedlem af Dansk Sygeplejeråd.

Karen blev adjunkt ved Gentofte Statsskole med matematik som fag; en tid var hun konstitueret rektor.

De var alle tre præget af gammel kultur, som man sjældent ser det nu til dags, og de var elsket af familien.

GEORG GARDE

Fader blev født onsdag den 2. juli 1856 i Nørreløgum præstegård som den ældste søn af den ældste søn i 6 generationer. I oldefaders dagbog står, at fader blev døbt af sin fader den 10. august 1856 og holdt over dåben af oldefader, hans bedstefader på mødrene side og hans tante Minna (farfaders søster) var medfaddere. Han fik efter sine bedsteforældre navnet *Georg Daniel Garde*.

Da fader var 13 år, blev han optaget i Metropolitanskolen på Frue Plads, hvorfra hans fader som nævnt blev student i 1834; fader blev student 1878 og jeg som 3. generation i 1905. Alle tre generationer gik således i *C. F. Hansens* arkitektonisk smukke, men meget upraktiske skolebygning. Skolen var blevet indviet få år før farfader begyndte sin skolegang der. Nu er bygningen anneks til universitetet, og de gamle brændeovne, som i over 100 år ved indfyringen af brænde fra statsskovene

har været til moro for generationer af disciple, er erstattet af centralvarmeanlæg.

Da faders barndomshjem var på Fejø og i 1869 flyttede til Søborg præstegård, gjaldt det om at finde et hjem i København, hvor drengen kunne bo. Faders moster, tante Emilie Lawætz (f. 15. september 1830), var den yngste af Næstvedborgmesterens tre døtre. Hun var kort efter krigen i 1864 blevet forlovet med en tysk godsejer; det passede ikke den patriotiske borgmester. Han forlangte, at forlovelsen skulle hæves, hvilket skete. Tante Emilie levede derefter som ugift til sin død i 1918.

Tante Emilie påtog sig den opgave at danne et hjem for sine søskendes børn i Nybrogade 22. Her boede foruden fader, *William* og *Valdemar Lawætz* (sønner af farmoders broder dr. *Lawætz* i Assens) og *Edvard, Valdemar* og *Daniel Hvidt* (sønner af farmoders søster tante *Mariane*, gift med godsejer *Valdemar Hvidt*, Frihedslund) og mange andre. Efter mange breve kan man forstå, at tante Emilie har løst den opgave at skabe et hjem på en enestående måde. Her var en passende blanding af alvor, flid og skæmt; det nære venskab mellem alle de unge holdt sig livet igennem.

Metropolitanskolen var i de tider præget af *Madvigs* tanker. Han havde som kultusminister gennemført skolereformen af 1850 for den lærde skole, hvor hovedvægten lagdes på den klassiske dannelse: Latin og græsk.

Der fortælles (Jul. Clausen), at *Madvig* aldrig selv lærte at tale engelsk, så han i sin alderdom, da hans syn var svækket, måtte have en sekretær, der skulle læse ordene — og som de stavedes — for eks. you know. Det er fantastisk, at denne skoleordning, der ikke havde nogen relation til det praktiske liv, holdt sig i næsten et halvt århundrede til stor vanskelighed og sorg for utallige disciple.

For fader, der var matematisk indstillet, var dette terperi af de døde sprog til stor gene. Hans kundskaber holdt sig dog så godt, at han ved en enkelt lejlighed skrev et flere sider langt latinsk brev uden alvorlige fejl til sin broder *August*, der studerede teologi.

Fader havde lært godt tysk i skolen og talte det flydende;

Fader, som han så ud, da han kom til København for at gå i Metropolitanskolen. (Chr. Neuhaus fot. ca. 1870).

derimod klagede han over sine ringe kundskaber i engelsk og til dels fransk. I dansk skrev man i de tider stile med emner væsentligt hentet fra den klassiske oldtid. I en af faders stilebøger findes derudover en stil med titlen: *Min glæde over, at jeg er Kristen og født i et kristent Land*. Han fik 5÷; ungdommen idag ville sikkert være noget desorienteret ved at skulle skrive en sådan stil.

Af hans lærere husker jeg kun, at han ofte omtalte *Anton Pullich*, som han satte meget højt som lærer i matematik. En kortere tid havde fader *Johannes Kaper* til lærer i tysk. Han var den eneste lærer, der har undervist os begge. Medens fader berømmede Kaper, synes jeg, at han var en meget dårlig lærer

— måske på grund af hans sygdom. Vi var glade, når hans søn jung Kaper — *Ernst Kaper*, den senere borgmester, vikarierede for ham. Faders gymnastiklærer krigsråd *Andersen* regnedes i de tider for en lærer af ringere kategori, fordi han ikke kunne latin.

I 1874 blev fader student, tog næste år polyteknisk adgangseksamen og blev i 1881 polyteknisk kandidat i ingeniørfaget.

Efter studentereksamen vedblev fader at bo hos tante Emilie. Her levede han et indholdsrigt studentliv. Han blev medlem af Studenterforeningen og af Akademisk Skyttekorps. Navnlig den sidste forening interesserede ham meget. Han var en dygtig skytte, og ikke mindst satte han pris på det gode kammeratskab. Han fik skydepræmier og avancerede til halvdelingsfører. En af hans kammerater skildrer ham i et brev som den livsglade student med de mange polytekniske kundskaber. Han elskede at være til fest. Han holdt gode taler og skrev i sine yngre dage jævnlig lejlighedsviser, der desværre ikke er bevarede. Til de trykte deviser ved en fest stod for fader: *Hvis ikke vi i Aften en Vise faar at se, er det en Skam for Digterne især for G.D.G.* Ved de mange jubilæer, han i sit liv var med til, omtalte han altid glæden ved at møde de gamle kammerater. Han var med til 25 års, 40 års, 50 års og 60 års jubilæum. Han omtaler med vemod i dagbogen, at hans 65 års studenterjubilæum i 1939 måtte aflyses, da de få endnu levendes helbreds-tilstand ikke tillod dem at holde fest. Ved hans 25 års kandidatjubilæum skrev han en sang, hvis sidste vers lyder:

Blikket vender vi tilbage
til de glade Ungdomsdage,
det, som os tilsammen binder,
er jo disse gode Minder,
Minderne om al vor Flid
og om al den spildte Tid,
Venskabsminder uden Tal,
disse Minder leve skal.

Af hans mange ungdomsvenner blandt polyteknikerne skal jeg nævne: *Fr. Borup, Ludvig Wolfhagen, Heinrich Helweg,*

Karl Glahn, Stockfleth med flere, med hvem venskabet holdt livet igennem.

I ferierne gik turen til den gæstfri Søborg præstegård, hvor der som før omtalt var stort rykind.

I 1877 dukker moder op i billedet. Den 6. december noteres der i bedstefaders dagbog, at *frk. Strandgaard* har været på besøg. Moder var dengang kun 16 år (født 18. juli 1861) og efter beskrivelsen meget smuk. Hun var datter af skibsreder (selskabet Dannevirke), kaptajn *Jens Strandgaard* (født 5. januar 1816, død 31. juli 1898) og hustru *Laura Christine Margrethe Møller* (født 19. oktober 1828, død 26. marts 1910). Hun var datter af proprietær *Jørgen Møller* til Tranum Strandgaard og Nørre Skovsgaard (død 1883 i Aalborg) og *Oline Christine Hviid* (død 1848).

Morfader, der var en af Nørrebros matadorer, boede dengang i en villa Ryesgade 10. Han var borgerrepræsentant 1874-86, medlem af Sø- og handelsretten, kirkeværge m. m. R. af D. 1881, Dbm. 1896. Hvor fader har truffet den smukke unge pige Valborg Strandgaard, kan jeg ikke oplyse; men jeg har en formodning om, at det har været hos kaptajn *A. R. Warming*, en af morfaders venner. Det støttes ved, at farfader i sin dagbog i 1878 noterer *besøg af Valborg Strandgaard sammen med Ida Warming* i sommerferien. Næste år 29. maj 1879 står der i dagbogen: *Valborg Strandgaard*.

Jeg tror, at Ludvig Wolfhagen har ret, når han i anledning af faders og moders officielle forlovelse den 20. april 1881 skriver i sin lykønskning: *Mon ikke der har været et meget intimt venskab gennem længere tid, julen 77?* Blandt gratulanterne kan nævnes *Alex. Foss*, der skriver: *Da det blev fortalt, at du var set på gaden med et lykkeligt smil, glæder det mig ikke mindst.*

Der var desuden lykønskninger fra prof. *Johnstrup*, amtsvejsinspektør *Petri*, Odense og den senere brolægningdirektør *Didrichsen*, der kendte begge parter godt.

I de nærmest følgende år efter polyteknisk eksamen var fader ansat ved jernbane- og havneanlæg (Tyborøn, Odense Kanal og havnene i Kalundborg og Holbæk) medens moder dels

boede i sit hjem, dels opholdt sig længere tid af helbredshensyn på kysthospitalet på Refsnæs, og endelig var hun jævnlig gæst i længere perioder i Søborg præstegård.

Af den store brevveksling mellem fader og moder skal fremhæves enkelte træk. I 1881 var fader meget optaget af sin militære skæbne. Han var i Odense for at undersøge dybdeforholdene i Odense fjord, da det påtænktes at lade store skibe sejle op til Odense by. Han sejler på åen, spiller l'hombre om aftenen, men — skriver han — *jeg er dog ingen spillefugl*. Den 21. september skriver han: *Jeg har været hos Øjenlæge — derfor er mine Øjne i Aften nærsynede — jeg maa slutte, Godnat*. Han slap fra værnepligten på grund af nærsynethed og fejrede det ved et gilde med nogle kammerater. Hans gage var 5 kr. 50 øre om dagen. Traktementet var svensk banco og kage. Hans moder skriver til ham: *Jeg er jublende glad over, at du slipper for at komme i soldatertrøjen*. Det fremgår af faders regnskabsbøger, at han som ung jævnligt havde udgifter til reparation af næseklemmer og lorgnetsnore. Da han var 85 år, kunne han læse i telefonbogen uden briller. En tid boede fader under brobygningen på Frihedslund hos sin moster Mariane Hvidt. Fætrene dér satte fader meget højt. Fader besøger også Svallerup præstegård, hvor moders moster tante *Cathinca* var gift med præsten *Læssøe* (broder til oberst *Læssøe*). Fader skriver: *Jeg kan godt lide hele Familien derude, men du har Ret i, at din Onkel er en mærkelig Mand*.

Moder skriver til fader og klager over hovedpine og svimmelhed. Han giver det fornuftige råd: *Det er min Overbevisning, at du maa undgaa alle Sindsbevægelser, paatage dig saa meget legemligt Arbejde og spadsere saa meget, som du paa nogen Maade kan taale. Du kan tro, at virkelig Træthed vil fremkalde Søvn, og den Søvn, man opnaar ved bedøvende Midler, er i Længden ikke god*.

Fader var fra sin tidligste ungdom meget religiøst indstillet og bevarede sin barnetro hele livet igennem. Den 23. juni 1882 skriver han til moder: *Det er mit højeste Ønske, at vi rigtig inderlig maa holde fast ved Gud hele vort Liv igennem, hvad enten vi skal prøves meget eller lidt*—. I et senere brev hedder

det: *Husk altid paa, at der er en Gud i Himmelen, som altid er dig nær; jeg ved af Erfaring, at man kan blive trøstet ved at henvende sig til ham.* — Moder er ham en god støtte. Fra Søborg skriver hun den 2. marts 1883: *Vi maa hjælpe hinanden fremad paa Vejen til, hvor vi gerne vilde leve evigt; jeg føler tydeligt, at du vil være mig en kærlig Hjælp til dette som til alt andet.*

Alle faders omgivelser kendte hans dybe religiøsitet og ærlige overbevisning; men han var aldrig pågående og øvede ikke pres på andre, ligesom han respekterede andres overbevisning. Gennem hele sit liv blev han ved sin sanddrøhed og ærlighed et lysende forbillede for alle sine omgivelser.

Fader skrev i et brev til moder: *Hyggelighed sætter jeg overordentlig stor Pris paa; jeg er glad over, at du ogsaa gør det. Jeg er vis paa, at du er en ren Mesterinde i at lave et hyggeligt Hjem.*

Den 10. september 1884 stod brylluppet i Søborg. Farfader viede brudeparret. Fader havde fået ansættelse på Møller og Jochumsens maskinfabrik i Horsens. Han havde lejet en lejlighed på 5 værelser i Jessensgade for 250 kr. halvårlig.

I et brev til forældrene i Søborg udtrykker fader og moder glæde og lykke over deres nye hjem, og — tilføjer fader — *Tak fordi I gav os Nille — hun var søsyg paa Rejsen hertil, og vi frygter, at hun snart faar Hjemve.* Nille Jensen var vor tjenestepige, som mine bedsteforældre havde haft i Søborg. Hun blev i hjemmet hos os over en menneskealder og var livet igennem en enestående trofast hjælper i glæde som i sorg. Hun fik i flere år en løn af 10 senere 20 kr. månedlig, og den stående julegave fra os børn til hende var nye røde bånd til hendes hue. Da hun var gammel og udslidt og måtte på Poul Fechtels Stiftelse, nægtede man hende aldersrente, fordi hun af sin beskedne løn havde opsparet et par tusinde kroner, medens en anden jævnaldrende pige på Falkonergårdsvej, der ikke havde opsparet noget og samtidig med Nille kom på stiftelsen, fik sin aldersrente!

Vi boede i Horsens i godt to år; der blev ikke ført stort hus; dels var moders helbred noget vaklende, der var økonomiske

vanskeligheder (i 1886 var faders gage 2800 kr.), og endelig blev familien forøget med to børn, *Inger* (født 29. marts 1886) og jeg selv (født 27. april 1887). Af gæster skal jeg nævne *H. Helweg* og *R. Helweg*. Desuden var der besøg af nogle af faders kusiner fra Assens. Den 9. juni 1886 står i dagbogen, at frk. *Eleonore Selmer* var på visit. Den 29. juni 1886 var bedsteforældrene og nogle tanter med til Ingers dåb. Dåben blev foretaget af farfader, men ikke destomindre blev der ifølge faders regnskabsbog betalt til sognepræsten 10 kr., degnen 4 kr., organisten 3 kr., kirke- og stolekone 1 kr., medens vognen til kirken kostede 2 kr.

Min dåb fandt sted i Søborg. Rejsen fandt sted fra Horsens til Gilleleje med dampskibet *Zampa*. Da forældre, to børn, Nille samt ammen Trine kom til Gilleleje, var der truffet aftale med fiskerne om ved nattetid at sejle ud til dampskibet og hente os. Det var nær gået galt. Jeg var emballeret i en klædekurv, og fiskerne, som jo var mere vant til at omlade fiskekasser, behandlede kurven på lignende måde og blev meget forfærdede, da fader råbte, at der var et barn i kurven. Så tog de det mere forsigtigt.

I august 1887 fik fader tilbud om ansættelse på fabrikken på Vester Fælledvej i firmaet *Marstrand og Rubow*. Den 16. september 1887 sejlede hele familien med *Zampa* til København, hvor vi havde fået lejlighed på Grundtvigsvej 15.

Fader havde nu fundet et blivende sted for sit virke. Firmaet ændredes til *Marstrand, Helweg & Co.* og gik i 1897 op i *A/S Titan*. Indtil 1902 var fader Titans tegnestuechef; fra 1902 til 1923, da han tog sin afsked, var han direktør og medlem af selskabets bestyrelse.

I 1893 flyttede familien til Gl. Kongevej 146, i 1896 til Carit Etlarsvej 4 og den 17. april 1899 til Falkonergårdsvej 15, som fader havde købt for 24.500 kr.; familien var imidlertid blevet forøget ved *Svends* fødsel den 7. marts 1889 og *Verners* fødsel den 7. april 1890.

Moders helbred var stadig ringe, så hun kunne kun tage sig lidt af de fire børn. Derfor engageredes i 1894 en husbestyrerinde *Fanny Schmidt*, som blev i hjemmet til efter moders død

Fader og moder fotograferet 30. juni 1885 i Horsens.
(Joh. Fr. Braae fot.)

1901. Det var hendes opgave at hjælpe med børnenes opdragelse og sammen med Nille at passe huset.

I hjemmet var der en årrække ingen større selskabelighed. Af og til kom der nogen på visit, og om søndagen var fader og børnene jævnligt til middag hos bedsteforældrene i Allégade og på St. Hans torv, hvortil morforældrene var flyttet. Vi gik hele den lange vej fra Carit Etlarsvej til St. Hans torv og hjem igen. Kun én gang mindes jeg at have kørt hjem i droske en aften. I hjemmet på St. Hans torv var der hyppigt gæster. Særlig vor elskede tante *Fée* (min moster Eufemia Lund) og onkel *Valdemar* med deres børn; desuden *Læssøerne*, moders kusiner; *Sine*, *Oline*, *Josepha* og *Minna Læssøe* er nu alle døde, den

sidste for få måneder siden. Så var der tante *Anna*, enke efter mormoders broder, sagfører *Møller*, og hendes søn *Jørgen*, den senere ørelæge. På Carit Etlarsvej var ingeniør *Ivar Knudsen*, senere direktør for Burmeister og Wain, og hans familie, som vi boede i hus med, vor nærmeste omgangskreds.

I en årrække boede vi ofte om sommeren flere måneder på landet i byens nærmeste omegn, så fader kune komme derud om aftenen.

I 1890 boede vi på landet på 1. sal i det sidste hus på Søndermarksvej i Valby; jeg husker, at Inger og jeg legede på jernbaneskrænten, og om aftenen gik vi hen og mødte fader, når han kom gående fra fabrikken på Vester Fælledvej.

En dag, da moder var blevet syg, blev der sendt bud efter dr. *Duurloo*, som jeg mange år senere lærte at kende som kollega. Af faders regnskabsbog fremgår det, at besøget, få hundrede meter fra doktorens bolig, kostede 5 kr.

I 1893 boede vi om sommeren i et lille hus i Rungsted, der lå på Strandvejen over for dommer Ussings hus. Om aftenen gik vi hen til dampskibsbroen, der lå nær ved det nybyggede flotte hotel — som nu har endt sine dage — og hentede fader, der kom med damperen fra København. Ventetiden tilbragte vi med at fange krabber på små røde klude, som vi i en snor sænkede ned i vandet. En gang kom fader dog på cykel. I sin dagbog skriver han, at han havde taget undervisning i *Bicycleridning*. Det vil måske interessere ungdommen nu, at faders cykel holdt i henved 50 år — naturligvis med fornyelser — han brugte den daglig i en lang årrække dels til sine ture til fabrikken på Tagensvej, dels om søndagen ud i naturen, oftest med nogle venner, hvad der var ham til stor opmuntring. Cyklen endte sine dage i Tisvilde.

I 1886 lå vi på landet på Bøllelosegård, der, hvor nu Bispebjerg Hospital ligger. Vi spadserede derud fra Carit Etlarsvej med madpakker og to katte i en stor kurv.

Moder havde i sin ungdom lært at male med oliefarve. Der findes endnu et par helt pæne oliemalerier, som hun har malet. Her på gården boede våbenmaler, løjtnant *Funch*, der lærte hende pastelmaleri, hvad der interesserede hende meget. Funch

Fader blandt sine søskende ca. 1888. I bageste række fra venstre August, Karen, Harald, Mariane, N. P. Jørgensen og Fanny. Forrest Valborg med Erik, Petra med Georg og fader med Inger (Ludvig Grundtvig fot.)

malede udsigten fra gården, hvor man så alle byens tårne. Om aftenen kom fader på cykel derud over den berygtede Lersø. Vi børn anså det for en hel bedrift.

I 1897 var sommeropholdsstedet en bondegård i Brønshøj,

hvortil der hørte en lille sø. Fader lærte os at fange karusser der, og i det nærliggende gadekær red vi gårdens heste til vands.

Moder var allerede i 1895 blevet opereret for kræft i brystkirtlen af senere overlæge på Sundby Hospital, prof. *Kristian Poulsen*. Dengang kendte man ikke nutidens operationsmetoder; der kom stadig recidiver, og kræfterne var ringe; hun blev jævnlig tilset af vor udmærkede huslæge, dr. med. *Kjærgaard*, lige til sin død.

I 1898 var sommeropholdet i en første sals villalejlighed i Charlottenlund. Moder var på det tidspunkt meget syg og kunne kun med største besvær gå ned i haven. Vi så kun lidt til hende og kunne derfor ikke lære hende rigtig at kende. Moders broder kom en dag kørende i en gig derud og meddelte, at morfader var død om natten den 31. juli 1898. Begravelsen foregik fra Frue Kirke, da Johanneskirken, som han var kirkeværge for, var under reparation. Moder kunne ikke komme med til begravelsen, men vi børn fik lov til at sidde på pulpituret og se ud over den fyldte kirke, hvor fader og en mængde andre herrer i kjole og hvidt sad på de første rækker. Jeg husker, at pastor *Rindom* talte om, at morfader havde bygget sit hus på en klippe. Jeg syntes, det var underligt, da hverken hans villa i Ryesgade eller hans bolig på St. Hans torv lå på klippegrund.

Den 17. april 1899 flyttede vi til Falkonergårdsvej. Der var bygget en stor tilbygning til huset ud i baghaven. Da den var færdig, var moder næsten til stadighed sengeliggende. Hendes yngste dreng Verner døde af difteri under et sommerophold i Odense. Hun kunne ikke være med til hans begravelse.

Den 17. februar 1901 noterer far i sin dagbog: *Kl. 9 aften døde min egen V.*, og farmoder skriver i slægtsbogen: *Søndag aften den 17. Februar døde vor dyrebare Valborg og blev begravet d. 22. Febr. paa Fasankirkegaard* (hvor pastor *Ostenfeld* talte). Jeg bevarer mindet om hendes kærlige sindelag og det tålmod, hvormed hun bar sin tragiske skæbne.

Falkonergårdsvej 15 blev familiens bolig i 46 år. I stuen boede vi i en 7-værelses lejlighed med pigeværelse. I haven havde vi uden for køkkendøren et das. Det var højst ubehageligt, navnlig ved vintertid og i sygdomstilfælde, men man væn-

Faders stue på Falkonergårdsvej 1902. Ved bordet ses fra venstre Eleonore, Inger, Erik og Svend.

ner sig til det; først flere år senere blev der installeret w. c. og badeværelse. Vi havde stadig petroleumslamper, hvoraf et helt regiment skulle rengøres hver dag ved vintertid. Jeg mindes de mange gange, hvor vi kom ind i stuen, hvor alt var indhyllet i sod, trods marieglashætter på lampeglasset. Fader noterer i almanakken: *Den 9. september 1913 tændtes vort elektriske Lys for første Gang.*

Den 1. september 1932 tændtes oliefyret for første gang, men det måtte slukkes igen under verdenskrigen på grund af restriktionerne.

Foruden Nille havde vi, da frk. Schmidt var rejst i 1901, hendes niece *Sine Larsen* (senere gift Hammargren) som husassistent i mere end 15 år; jeg var læge for hende til hendes død i 1955. Hun bevarede minderne om det gamle hjem med en sjælden trofasthed.

Af mere løs hjælp havde vi vaskekonen *madam Hansen*, en strygejomfru og syjomfruen *Ras*. Hun skulle efter skik og brug spise med ved middagsbordet, hvad fader ikke syntes om.

Som moder havde ønsket det, fik hendes veninde *Eleonore Selmer* den opgave at skulle opdrage de tre børn. Hun kom den 1. maj 1901 og blev gift med fader 15. august 1902 i Thomaskirken, hvor onkel August viede dem. Efter brylluppet rejste brudeparret til Sverige, medens vi børn en tid kom ned i onkel August's præstegård i Fuglse på Lolland.

Den opgave, Eleonore Selmer havde påtaget sig, løste hun til fuldkommenhed. Hun blev moder for os tre børn i bedste forstand. Vi fik hurtigt tillid til hende og betroede hende alle vore glæder og sorger. Med kærlighed og dygtighed styrede hun hjemmet, og da hun selv fik børn, *Frits*, (født 10. maj 1903), *Peter* (født 21. november 1910), gjorde hun aldrig nogen forskel på de to kuld børn.

Den daglige levevis i hjemmet var meget beskedent, og den kost, vi fik, kunne næppe svare til det vitaminbehov, som fordres i nutiden. Vi børn fik kun små beløb i lomme penge, men kunne supplere det ved skopudsning, havearbejde eller lignende. Udgifter til lærebøger blev der aldrig sparet på. Det samme gjaldt for undervisning.

Faders indtægter var gennemgående gode: 1916: 27.612 kr.; 1921: 43.506 kr.; 1924: 29.437 kr.

Medens faders gage på Titan i en lang årrække var 18.000 kr., fik han til tider store beløb i tantieme, til andre tider ingen tantieme; desuden fik han forskellige bestyrelses honorarer m. m.

I 1923 var husholdningsudgifterne 4045 kr.; beløb til gaver 2313 kr. I 1935 var husholdningsudgifterne 3459 kr.; beløb til gaver 3178 kr. 1941 var husholdningsudgifterne 3900 kr.; beløb til gaver 2969 kr.

Gaverne blev dels givet til menighedspleje, dels til andre velgørende formål; desuden til slægtninge eller venner, der trængte til hjælp; andre gange gav han lån, endog betydelige beløb, der ofte ikke blev tilbagebetalt.

En gang eller to om året holdtes *gamlefest* for sognets gamle om vinteren i stuerne, om sommeren i haven. Der blev underholdt med oplæsning eller sang med afslutning af en af sognets præster.

Fader talte i min barndom og ungdom meget lidt om sit ar-

Fader fotograferet med sin familie i 1908. Fra venstre Erik, Inger, Eleonore, Svend, Frits og fader (Juncker Jensen fot.)

bejde; måske har han talt mere derom med sine to yngste sønner, der begge blev polyteknikere.

Vi vidste, at han var levende interesseret i alle de vidtfor-grenede dele af Titans store virksomhed. Vi vidste, at han var med til at skabe den nye Langebro og den nye Knippelsbro, store krananlæg over hele Skandinavien, en mængde elevator-anlæg, store elektriske anlæg og talrige andre arbejder; sam-tidig nærrede han en brændende interesse for standardiserings-spørgsmålet, og han var en af de allerførste, der rejste spørgs-målet herhjemme. Dengang var det væsentlig inden for A/S Jernkontoret, hvor han var bestyrelsesmedlem, at man beskæf-tigede sig med dette problem, men senere, da der nedsattes et standardiseringsråd, var han dets formand i adskillige år.

Jeg husker, at jeg som dreng undertiden var ude at se på hans arbejder — maskineriet på Carlsberg eller Kulkompagniets kraner i Frihavnen. Jeg prøvede elevatoren i Zoologisk Haves tårn og vandrutchebanen i Tivoli, og stolt var jeg, da jeg den 6. december 1902 overværede, at den nye Langebro drejede for første gang.

Ved den påfølgende fest på Skydebanen lød sangen:

Fader går på Langebro
køber barnet nye sko,
broen den kan dreje
med den bliver det morsomt at lege.

Ved Titans jubilæumsfest i 1928 var jeg, skønt vindbuden, mødt op på fabrikken på Tagensvej, hvor den store maskinhal var omdannet til festsal. Jeg mindes, hvor stolt jeg var af min fader, da jeg hørte den jubel, den tusindtallige arbejder- og funktionærskare modtog ham med, da han besteg talerstolen.

Fader sad i en årrække i bestyrelsen for Ingeniørforeningen, for Statsprøveanstalten, Jernkontoret m. m. Det medførte en del møder i hjemmet, hvorfra børnene var udelukket. Dog husker jeg en aften, hvor professor *Hannover* kom uanmeldt alene. Moder havde kun myseost at traktere med til teen, men professor Hannover var henrykt for den — han havde ikke smagt myseost i mange år — ikke mindst, da moder lagde resten af myseosten i hans frakkelomme.

Jeg husker, at da fader under krigen som formand for Falkonergårdens grundejerlag skulle konferere med daværende justitsminister *Steincke*, der boede på vejen, var hans dør barrikaderet, og politiet holdt vagt. Først da han gennem Steinckes hustelefon havde meldt sin ankomst, blev han vel modtaget.

Der er sagt og skrevet om fader, at han havde vanskelighed ved at tage et standpunkt. Jeg tror, der er noget om det; han ville altid betænke sig — sove på det. Han overvejede pro et contra, inden han tog sit standpunkt; men var det taget, lod han sig vanskeligt rokke fra det.

Fader elskede selskaber, ikke så meget de store som de små på en 8—10 gæster. Når man læser hans dagbøger, finder man, at der i de ca. 45 år på Falkonergårdsvej har været et meget stort antal gæster i hjemmet; dels mange små familieselskaber, hvor fader som en pater familias hyggede sig mellem slægtens generationer, der alle så op til ham og holdt af ham, men desuden mange store selskaber ved familiebegivenheder — glædelige og sørgelige — hvor fader var det naturlige midtpunkt, og hvor han ofte i sine manddomsår holdt både muntre og

alvorlige taler for festens genstand. Jeg mindes de mange julefester på Falkonergårdsvej, hvor farmoder, fastrene og onkel Harald altid var gæster. Programmet var først kirkegang, derefter middag. I spisestuen stod det store juletræ, indhyllet i et lagen; middagen bestod af risengrød med mandel i (Mandelgaven var vist altid forbeholdt den yngste), desuden gåsesteg eller kalkun. Kaffe i dagligstuen med oplæsning af breve fra onkel August og tante Petra. Julesalmer — hvor jeg aldrig glemmer farmoder, der staccato sang *Julen har englelyd*. Det brogede juletræ, som pigerne var med til, tændtes, og senere fordeltes gaverne, der lå ved træets fod.

Af familiefester var der mange; jeg mindes særlig Ingers og min konfirmation, hvor pastor Ostenfeld (den senere biskop), Ingers gudfader direktør H. Helweg og min gudfader etatsråd Feilberg (bekendt for sin udtørring af Søborg sø) var blandt gæsterne. Denne sidste holdt en tale, hvori han pålagde mig altid at være præcis, og til hjælp gav han mig et vækkeur, hvorpå han havde prentet: *Morgenstund har guld i mund*.

Faders 70 års fødselsdag forløb i stilhed, da min kære søster Inger var død kort forinden under et sommerophold efter en langvarig sygdomsperiode.

Faders 75 års dag blev holdt i Valby, hvor fader blev hyldet af en stor slægt og vennekreds. Her havde Svend skrevet sangen:

Du er som de danske Bøge,
der ranke trods Alder står,
trods Stormene, der forsøge
at bøje, men ej formår.

Nej, Bøgene bøjes ikke,
når stammen er stærk og sund,
og når deres Rødder stikke
dybt ned i den faste Grund.

Du Fasthed og Mildhed ejer
i Pagt med den danske Jord,
og Ægthed for dig opvejer
alt Skin og de store Ord.

De Love, du Viljen satte,
du fulgte i al din Færd,
og lærte ved det at skatte,
hvad der giver Livet Værd.

Du Fordringer selv ej stilled
trods Klogskab og Dygtighed,
men andre du Vel har villet,
derom dine Venner ved.

Din Humor et Bud os bringer
om Livssynets Harmoni,
om Lyset, der Mørket tvinger,
om Sjælen, der gør sig fri.

Er træt man af Verdens Larme,
din Munterhed og din Ro
men mest dog dit Hjertes Varme
gir atter til Livet Tro.

Gid Skyerne bort må svinde
og Stormene skåne dig.
Gid Aftenens Sol beskinne
med Mildhedens Lys din Vej.

Faders 80 års fødselsdag blev fejret på Aldershvile ved Bagsværd Sø med 38 gæster, deriblandt flere af faders gamle venner. Jeg husker professor *Ellingers* velformede hovedtale, og hvorledes en anden gammel ven gik i stå i talen, men på en nydelig måde klarede situationen ved at trække et manuskript frem og læse talen op til alles tilfredshed.

Fader var meget slægtsinteresseret. Han fulgte med interesse slægtens historie og lod engang reproducere en lille slægts-tavle. Han samlede undertiden foruden den snævrere familierekreds en del andre slægtninge. Jeg husker et forlovelses-gilde for faders halvfætter, lektor *Peter Svane Garde*, hvor hans moder admiralinde *Anna Garde* og brødrene admiral

Naar jeg her har drolet ned den Lykke som er
 faldet i min Lov i de forløbne 80 Aar, saa maaske
 det ikke fortaas saaledes at jeg ikke har opvejed
 Livets Svær. — Digteren Cui. Richard har skrevet et alle
 Digt, hvor det hedder: "En Kulk af biller smelte saa rodet
 Meusecke or'iske, — Nogle faar den Straarvis, men ingen
 faar den ikke". — Det er rigtigt, alle faar den.

Det Tidrum af 80 Aar mister man Mange. — Mange af
 mine kære vandre Blegd og Venner — og for mig: var og er
 deriblandt ogsaa dem, som var mig allerkaereste.
 Men Gud ske Lov. Det var dem, varit slette Minder,
 de har efter sigt. Hjertelig, Tak Alle sammen!

Et brudstykke af manuskriptet til faders tale ved hans 80-årsfest.

Willy Garde og kommandør Alfred Garde var blandt gæsterne.
 Ved en anden lejlighed (16. juni 1911) havde fader samlet en
 stor familiekreds i anledning af onkel Christians bryllup som
 ca. 80 årig (justitsråd C. F. Garde, der var faders farbror, be-
 tragtedes — og vist ikke med urette — som familiens enfant
 terrible). Han havde kort forinden ved Højesteret tabt en mil-
 lionsag mod Magistraten angående nogle grunde i Rosenvænget,
 som han havde vundet ved Hof- og Stadsretten. Jeg husker, han
 holdt en tale, hvori han sagde: *Jeg tabte millionen i herlighed,
 men vandt den i kærlighed, og — føjede han til — denne sidste
 vil der ikke blive så meget vrøvl med, som der har været med
 den første!*

Faders slægtsinteresse gav sig også udtryk i, at han før første
 verdenskrig samlede slægten i anledning af hans tyske fætter
 nervelæge *Gustav Petersens* besøg i København (han boede i
 Düsseldorf og var søn af faders tante Emilie, der blev gift i
 Tyskland). Et par dage efter blev hele familien sammen med
 telefondirektør *Johannsen*, der også var i familie med ham,
 inviteret til en stor middag i Hotel Bristol på Rådhuspladsen;
 en anden af faders tyske slægtninge, direktør for det kgl. bio-
 logiske institut i Berlin, professor *Voigt*, der med sin fransk-
 fødte hustru, der var læge, var på besøg i København, holdt fa-
 der også en familiemiddag for. Samme professor Voigt fik

senere som specialist i hjernemikroskopi den opgave at undersøge Lenins hjerne. Jeg har læst hans beskrivelse, hvoraf fremgik, at han i visse dele af hjernen fandt særlige celler, der kun findes hos geniale!!

Foruden de omfattende familiefester holdtes der i hjemmet på Falkonergårdsvej i en lang årrække om efteråret 1 à 2 store selskaber - *direktørgilder* kaldte vi børn dem - og undrede os over, at havens bedste pærer skulle gemmes til disse gilder. Man mødte i kjole og hvidt — det var før smoking kom på mode — og damerne i selskabstoiletter. Traktementet var 3-4 retter med diverse vine, som det dengang var skik i *bedre* huse. Tobak tillodes ikke ved middagen, men først bagefter i stuerne ved kaffen og cognak'en. Nogle af herrerne spillede l'hombre, andre passiarede ligesom damerne, men næsten aldrig om politiske emner. Kritik af ens næste var heller ikke velset.

Hele sommeren var der i en lang årrække stadig gæster i Tisvilde, og ved faders fødselsdag den 2. juli var der altid stort rykind. I de senere år holdt fader af en lille spilleklub, *torsdagsklubben*, hvor han med nogle gode venner samledes til aftente og kortspil.

Blandt selskabsgæsterne kan nævnes: Direktørerne *Marstrand*, *Regner Helweg*, *Heinrich Helweg*; *C. Winsløw*, *H. H. Schou*, *Fr. Johannsen*, *Barkhuus*, dr. techn. *Irminger*, *C. Høyrup*, ingeniør *Wolfhagen*, fabrikbestyrer *Glabn*, lektor *Johansen*, overlærer *Scheller*, overdyrlæge *Selmer*, konsul *Prip*, professor *Ellinger*, professor *Jul. Lassen* (gift med faders kusine), høje-steretsjustitiarius *Edv. Hvidt* (faders fætter), admiral *C. A. Garde* (faders onkel) med familie, prokurist *Mariboe* og grosserer *Schmedes* (gift med faders kusine), prokurist *Valdemar Lawætz* (faders fætter), dr. *Sonne*, dr. *Kabell*, rektor *Bøgh*, biskop *Oldenburg* (gift med faders kusine), direktør *Ablmann Olsen* og mange flere.

Fader elskede Tisvilde. Siden 1906 boede vi i en årrække som lejere i *villa Grethe*, der lå lige ved stranden, nu er den efter en retssag fornylig nedrevet; et par år boede vi i pension *Vesterpris*, men i 1917 byggede fader *Solbakken*, og siden tilbragte han hvert år — i alt 27 gange sin sommerferie, i de

Solbakken i Tisvildeleje 1918.

senere år flere måneder, på Solbakken. I de første år, vi boede i Tisvilde, var stedet ikke opdaget. Fiskerne lejede ud til københavnerne for en billig penge, medens de selv undertiden boede i et udhus. Ved stranden var der to badehuse, et for herrer og et for damer, med lang afstand imellem. Herrerne havde tværsribede badedragter med lange ærmer og halvlange benklæder; damernes badedragter gik fra halsen til anklerne med eller uden flæser. Jeg husker, det vakte stor forargelse i fiskerlejet, da pastor *Ussing* (senere stiftsprovst) iført badedragt gik i vandet fra samme badehus som sin kone!

Egentlige selskaber holdtes sjældent i Tisvilde. Der var som regel fastboende gæster, og næsten hver dag faldt der gæster ind til små traktementer. Fader forstod ved sin munterhed og sit lune at hygge om gæsterne.

Fader havde et enestående godt helbred. Fraset galdesten, som han i 1921 blev opereret for af overlæge *Fenger Just* på Diakonissestiftelsen, har han aldrig haft alvorlige sygdomme. Man mødte ham som den morgenfriske, næsten altid småsynende og nynnende. Først i de senere år gjorde alderen sin indflydelse gældende i stærkere grad.

Fader rejste en del til udlandet i sine yngre år, mest forret-

ningsrejser særlig til Tyskland, England og Sverige. I Tyskland besøgte han *Diesel*, men det lykkedes ham ikke at få patentet på dennes motor.

I 1901 var fader i Italien med onkel Valdemar Lund og tante Fée, og i 1921 var fader og moder med Otto's (farfaders fætter) og os i Italien, hvor de særlig nød opholdet i Sorrent.

I 1925 var fader og moder med os en tur til Paris. Han glædede sig over Paris' monumentale bygninger. Da vi en aften var i Folies-Bergère, hvor nogle unge piger optrådte in puris naturalibus, sagde han, at det stemte ikke med hans moral, hvorfor vi måtte forlade teatret. Når han havde rejst i udlandet, længtes han altid tilbage til det kære Tisvilde, hvor han befandt sig bedst.

Fader holdt meget af at læse, mest memoirer, men dog også skønlitteratur; han gik noget i teater, men på restauranter kom han kun, når han var nødt til det af forretningsmæssige hensyn. Politik interesserede ham ikke videre. Jeg husker, jeg som student var med ham til et vælgermøde i Gimle, hvor han var meget vred, når hans ven, professor Ellinger, blev angrebet.

Fader var i en lang årrække medlem af Fiskeriforeningen. Han holdt af at tage på fisketure sammen med slægtens unge til omegnens søer. Jeg husker, at han engang, da han var over 80 år, sammen med en jævnaldrende ven tog op i en pension i Nordsjælland, hvor der var en lille sø. De havde fiskegrejer med. Værten sørgede for at sætte karusser ud i søen. De gamle herrer var lykkelige over fangsten, uden at de havde opdaget fidusen.

Fader havde et godt håndelag. Han holdt af at snedkerere lidt i sit hjem. Han lavede således engang en stærekasse til mig. Stærekassen eksisterer endnu, men hullet er nu gnavet stort af egern, der har taget bolig i den.

Den tillid, slægt og venner viste fader, fremgår blandt andet deraf, at han havde ca. 25 gudbørn. En del af disse fulgte han livet igennem med gode råd og ofte med økonomisk støtte.

Fader og moder havde i knapt 25 år levet i et lykkeligt, harmonisk ægteskab. Moder var meget afholdt af alle sine omgivelser. Hun smittede dem med sit glade sind, sin energi og

Dagligstuen på Falkonergårdsvej 1936. Det store billede i baggrunden er Rønnes maleri af farfader.

sin hjælpsomhed. I foråret 1927 begyndte skyggerne at komme. Frits var 3. februar blevet cand. polyt; ved festen og afslutningen på polyteknisk læreanstalt talte han på kandidaternes vegne. Han var en pryd for sin stand ved det mål af viden og den sunde fornuft, han var i besiddelse af. Den 15. februar mødte han til militærtjeneste; han blev indlagt på Garnisons sygehuset for en ret sjælden tarmlidelse (Colitis ulcerosa); senere kom han til Frederiksberg Hospital til et langvarigt ophold. Han døde dagen efter, at han var blevet opereret, den 12. april 1927. Det var en sorg for os alle, at denne prægtige unge mand skulle gå bort, netop som han havde fuldendt sin uddannelse og stod med de mest lovende udsigter for fremtiden. Mest ramte savnet moder, og hun rettede sig ikke siden.

Under sommeropholdet i Tisvilde i 1929 var moder træt og sløj. Hun ønskede dog ikke at holde sig i ro, men var stadig i fuld aktivitet. Den 10. september blev hun påkørt af en cykel på Godthåbsvej og derefter indlagt på Frederiksberg Hospital. Da hun øjensynlig havde fået en hjerneblødning og derefter

blev påkørt af cyklisten, standsede politiet efter Svends (som dengang var ansat i Højesteret) og min indgriben, politisagen mod cyklisten.

Moder døde den 16. september 1929 og blev begravet den 20. september på Solbjerg kirkegård, hvor provst *Koch* talte. Børn, børnebørn, tanter, *Henrik Selmer* og *Effie Hegermann-Lindencrone* var til middag på Falkonergårdsvej; jeg husker, at fader i nogle mindeord blandt andet sagde: *Tænk lidt mindre på dig selv, tænk lidt mer' på andre . . .*

Efter moders død følte fader sig ensom. Hans børn bad derfor tante Karen om at flytte til Falkonergårdsvej og styre huset. Til trods for, at hun gjorde sit bedste, stod det klart for os, at hun vanskeligt kunne løse opgaven til faders tilfredshed, navnlig efter at *Margrethe Garde*, der tidligere havde været gift med faders fætter, *Carl Frederik Garde*, var blevet en hyppig gæst i hjemmet. Hun flyttede derfor i 1934 til Aurielvej, hvor hun i nogle år havde sit hjem.

Den 26. februar 1934 blev fader viet til *Margrethe* i Mes-siaskirken. Det kan vel ikke skjules, at vi voksne børn straks så med megen skepsis på forholdet. Men det viste sig hurtigt, at hun forstod at bevare det gamle hjems traditioner, og at hun passede fader i hans alderdom med stor kærlighed og omhu. Vi er hende derfor megen tak skyldig for den hjælp, hun derigennem har ydet os, og for den glæde, hun bragte fader i hans sidste leveår.

Der kom stadig mange gæster i hjemmet, for en stor del også *Margrethes* slægt og venner, og fader holdt af, når kræfterne tillod det, at gå på visitter flere gange om ugen hos gamle og nye venner.

I faders dagbøger er noteret navnene på ca. 60 af hans nære slægt og venner, til hvis begravelse han har været i de sidste 45 år af sin levetid. Det er sandsynligt, at han håbede en gang at mødes med mange af disse venner.

Krigen og besættelsen tyngede meget på fader. Han kunne ikke forsones sig med den ufred, der herskede i verden. Han længtes selv efter fred.

Den sidste sommer tilbragte fader i Tisvilde. Kræfterne

ebbede langsomt ud. Han fik en blid død uden smerter den 9. juli 1945 få dage efter sin 89 års fødselsdag. Han blev begravet på Solbjerg Kirkegård, hvor provst *Koch* talte.

Faders efterkommere består nu 1956 af 3 børn, 9 børnebørn og 10 oldebørn.

For eftertiden vil faders minde stå som et smukt billede på en fin og ædel karakter i forbindelse med retsind og faglig dygtighed, som det vil være af stor værdi for de kommende slægter at leve op til.

Slægten Gardes våben.

NAVNELISTE

- Ahlmann-Ohlsen, Johannes (f. 1874) direktør.
Andersen, Frederik Wilhelm (1818—1908) gymnastiklærer ved
Metropolitanskolen, krigsråd.
Assens, Juliane (*Julie*) Marie (1853—1927) g. m. rigsarkivar V. A.
Secher (1851—1918).
Assens, Maria (1851—1930) g. gårdmissionær *Vilhelm* Viggo Edmund
Wright (1849—1908).
Assens, Rasmus Winther (1821—1896) sognepræst i Græsted.
Barkhuus, Wilhelm (f. 1870) civilingeniør, dir. i A/S Titan.
Beck, Vilhelm (1829—1901) præst, medstifter af Indre Mission.
Borup, Fritz Christian (1857—1895) civilingeniør.
Bøgh, Frederik (f. 1880) rektor ved Christianshavns Gymnasium.
Carstens(en), Lorenz Andreas (1783—1854) præst i Katharinenheerde.
Clasen, Joachim Friedrich (1772—1851) præst i Tønning, dr. phil.
Clausen, Julius (1868—1951) biblioteksmand, forfatter.
Didrichsen, Otto (1858—1945) civilingeniør, dir. for Kbh's vej- og
kloakanlæg.
Duurloo, Ellen (f. 1888) forfatter.
Duurloo, John Vilhelm (1859—1922) læge i Valby.
Ellinger, H. O. G. (1857—1947) fysiker, politiker.
Feilberg, Peter (1835—1925) landmand, kulturtekniker, etatsråd.
Foss, Alex. (1858—1925) civilingeniør, industrimand, politiker.
Funch, Herman Friedrich (1841—1919) våbenmaler.
Funder, Carl Frederik (1831—1914) distriktslæge på Fejø.
Garde, Alfred (1858—1944) kommandør.
Garde, *Anine* Marie (1788—1841) g. 1° m. kaptajnløjtnant Peder
August Nielsen (1774—1811), 2° m. toldkontrollør, justitsråd Vin-
cents David Gottlieb (1776—1858).

Garde, Anne Cathrine, f. Reistrup (1764—1819) g. m. Peder Schwane
 Garde (1759—1779).
 Garde, Carl Frederik (1868—1908) læge.
 Garde, Christian Benedictus (1803—1883) provst, sognepræst i Faar-
 vejle,
 Garde, Christiane Friboline (*Line*) (1779—1884) g. m. godsforvalter
 på Lystrup, exam. jur. Carl Ludwig Drewsen (1801—1877).
 Garde, Peter Svane (1866—1919) lektor, cand. mag. & theol.
 Garde, Thomas Vilhelm (Willy) (1859—1926) admiral.
 Gerrits, Anna Catharina, f. Mecklenburg (f. 1790) g. m. skibskaptajn
 Jan Gerrits, Amrum.
 Glahn, Karl (1855—1940) driftsbestyrer, exam. polyt.
 Gottlieb, Vincents David (1776—1858) toldkontrollør, justitsråd.
 Groos, Hagbart Louis John (1853—1885) kapellan.
 Hannover, Harald Immanuel (1861—1937) civilingeniør, professor.
 Hegermann-Lindencrone, Effie (1860—1945) maler.
 Helweg, Heinrich (1858—1943) civilingeniør, dir. ved tilsynet med
 privatbanerne.
 Helweg, Regner (1861—1932) civilingeniør, dir. i A/S Titan.
 Hvidt, Daniel (1853—1937) godsejer (Frihedslund), etatsråd.
 Hvidt, Edvard (1850—1917) højesteretsjustitiarius.
 Hvidt, *Mariane* Elisabeth Henriette, f. Lawætz (1816—1895) g. m.
 godsejer Valdemar Hvidt.
 Hvidt, Valdemar (1817—1878) godsejer (Frihedslund).
 Hvidt, Valdemar (1851—1897) civilingeniør.
 Høyrup, Christian (1870—1954) dir. for Dansk Folkeforsikringsanstalt,
 cand. polit.
 Irminger, Johan (1848—1938) overingeniør ved Kbh's gasværker,
 dr. techn.
 Jensen, Nille (1846—1928) pige hos sognepræst Peter Christian Garde
 og dennes søn direktør, civilingeniør Georg Daniel Garde.
 Johannsen, Frits (1855—1934) civilingeniør, telefondirektør,
 dr. techn. h. c.
 Johansen, Valdemar Atterdag (1865—1933) lektor i Hillerød.
 Johnstrup, Frederik (1818—1894) geolog, professor.
 Just, Peter Andreas Fenger (1868—1950) overlæge.
 Kabell, Peter (f. 1873) læge.
 Kaper, Ernst (1874—1940) borgmester, dr. phil.
 Kaper, Johannes (1838—1905) overlærer ved Metropolitanskolen.
 Kjærgaard, Niels Christian (1860—1935) læge, dr. med.
 Knudsen, Ivar (1861—1920) civilingeniør, dir. i Burmeister & Wain.
 Koch, Hans (1867—1949) provst.
 Krag, Christian Peter Seidelin (1839—1912) sognepræst i Søborg.

- Lassen, Julius (1847—1923) professor, dr. jur.
- Lawætz, Daniel Tonnies (1784—1864) borgmester i Næstved, etatsråd.
- Lawætz, Susanne *Emilie* (1830—1918) d. af borgmester, etatsråd Daniel Tonnies Lawætz.
- Lawætz, Peter *Valdemar* (1857—1937) prokurist.
- Lawætz, Daniel *William* (1855—1909) overlæge i Nyborg.
- Lembcke, Holger (1856—1896) præst.
- Lund, Anne Eufemia (*Fée*), Strandgaard (1868—1925) g. m. dampmøller Valdemar Lund.
- Lund, Valdemar (1860—1946) dampmøller.
- Læssøe, Caroline *Cathinca*, f. Møller (1834—1903) g. m. sognepræst Axel Viggo Læssøe.
- Læssøe, Axel *Viggo* (1819—1905) sognepræst i Svallerup.
- Madvig, J. N. (1804—1886) filolog og politiker.
- Marstrand, Poul Frederik (1851—1902) direktør i A/S Titan.
- Mecklenburg, Lorentz Friederich (1799—1875) præst på Amrum.
- Monrad, Jørgen Herman (1848—1903) sognepræst.
- Møller, Jørgen (1794—1883) proprietær på Tranum Strand og Nørre Skovsgård.
- Møller, Jørgen (1868—1941) ørelæge, dr. med.
- Møller, Lauritz Euphem Jacob (1825—1893) sagfører.
- Oldenburg, Paul (1870—1951) biskop.
- Ostenfeld, Harald (1864—1934) biskop.
- Ottesen, Gustav (1857—1931) læge.
- Petersen, *Gustav* Julius Christian (1854—19??) nerve­læge i Düsseldorf.
- Petri, Andreas (1839—1904) civilingeniør, amtsvej- og vandinspektør i Odense amt.
- Poulsen, Kristian (1854—1931) overlæge, professor, dr. med.
- Prip, Christian (1835—1915) konsul i Fakse.
- Pullich, Anton (1843—1894) overlærer ved Metropol­itanskolen.
- Rindom, Axel Frederik Laurits (1836—1919) sognepræst ved St. Johs. kirke i Kbh.
- Scheller, Johannes (1858—1940) overlærer.
- Schmedes, Gotfred *Oscar* Philip (1862—1931) grosserer.
- Schou, *Hans Henrik* (1858—1932) civilingeniør, dir. i A/S Atlas.
- Selmer, Johan *Henrik* (1870—1951) overdyrlæge.
- Sonne, August (1862—1944) læge.
- Stockfleth, Fritz Emil Hans (1857—1905) civilingeniør.
- Tuxen, Jean Charles (1854—1927) dir. ved orlogsværftet, kammerherre.

- Ussing, Henry (1855—1943) stiftsprovst.
- Ussing, Carl *Johannes* (1854—1896) dommer i Ægypten, dr. jur.
- Warburg, *Ludvig* Albert (1821—1886) provst ved Holmens kirke.
- Warming, *Anthony Rosselin* (1813—1889) skibsfører.
- West, Edvard Hanning (1808—1866) sognepræst ved St. Mortens kirke i Næstved, senere ved Vallø Kloster.
- Winsløw, Carl (1852—1941) civilingeniør, dir. for Frbg's Sporvejs-selskab og Frbg. Kommunes Elværk.
- Voigt, *Oscar Georg Dietmar* (f. 1870) professor, dr. med., hjerneforsker; leder af institut for hjerneforskning i Neustadt.
- Wolfhagen, Ludvig (1857—1928) baneingeniør.

- Som kilder til dette skrift har jeg blandt andet benyttet:
- Sofus Elvius og H. R. Hiort Lorenzen: Danske patriciske Slægter I, 1891.
- Th. Hauch-Fausbøll: Slægthåndbogen, 1900.
- C. A. Garde: Mine Forældre og Bedsteforældre, 1903 (manuskript).
- Vilhelm Marstrand: Poul Frederik Marstrand, 1951 (hvor omhandles slægten Mecklenburg).
- Stamtavle over Familien Thaning, 1895.
- Dansk biografisk Leksikon, 1933-44.
- Den blaa Bog, 1915 ff.
- Johannes Madsen: Danmarks Hovedstad, 1908.
- Fortegnelse over polytekniske kandidater.
- C. A. S. Dalberg og P. M. Plum: Metropolitanskolen gennem 700 Aar, 1916.
- Mogens Lebech: Titan, 1947.
- E. Steenwinkel-Svensden: Kirkeminder og Præsteliv, 1925.
- Fra det gamle Gilleleje, 1938. Redigeret af H. C. Terslin.
- Weilbachs Kunstnerleksikon, 1947-52.

Georg Daniel Garde
2/7 1856—9/7 1945
civilingeniør, direktør i A/S Titan
∞ 1° 10/9 1884 med Valborg Christine Strandgaard
18/7 1861—17/3 1901
D. af skibsreder, kaptajn, borgerrepræsentant Jens S. (1816—1898) og Laura Christine Margrethe Møller (1828—1910).
∞ 2° 15/5 1902 med Eleonore Hedevig Selmer
28/8 1860—12/6 1926
D. af sognepræst Frederik (Frits) S. (1825—1887) og Hulda Marie Eugenia Muhle (1834—1913).
∞ 3° 26/4 1934 med Margrethe Augusta Ohlsen
f. 19/12 1875
D. af grosserer Detlev Albert Heinrich O. (1840—1913) og Christine Ahlmann (1846—1926)

Inger Christine Garde
29/3 1886—12/6 1926
∞ 4/12 1908 med Carl Johan Rosendahl Holm
16/12 1879—29/7 1928
landbrugskandidat
S. af godsforvalter, justitsråd Jochum Rosendahl H. (1843—1929) og Angelica Margrete Katarina Lund (1847—1920)

Erik Peter Garde
f. 27/4 1887
kommunelæge, dr. med.
∞ 1/8 1914 med Elisabeth Valentinus
f. 17/3 1893
D. af postmester Johan Heinrich V. (1862—1925) og Juliane Thomsen (1863—1950)

Svend Georg Garde
f. 7/3 1889
kontorchef i ministeriet for off. arbejder
∞ 6/1 1917 med Alette Sophie Reksten
f. 4/2 1889
D. af forsorgsforstander Elias Nicolai R. (1857—1933) og Emilie Sofie Reimers (1856—1924)

Verner Strandgaard Garde
7/4 1890—23/8 1900

Frits Garde
10/5 1903—12/4 1927
civilingeniør

Peter August Garde
f. 21/11 1910
civilingeniør, direktør i A/S Atlas
∞ 3/2 1934 med Kristiane (Jane) Dalgas
f. 22/5 1906
D. af direktør Frederik D. (1866—1934) og Ingeborg Nanna Schou (1878—1953)

Grete Rosendahl Holm
f. 6/9 1909
∞ 10/10 1936 med Albert Pedet (Per) Bartholin Hagen
f. 17/8 1911
arkitekt M. A. A.
S. af arkitekt Gustav Bartholin H. (1876—1941) og Karen Sophie Pedersen (f. 1884)

Tyge Rosendahl Holm
f. 6/3 1912
arkitekt M. A. A.
∞ 26/7 1935 med Johanne Marie (Titter) Winkel
f. 21/5 1910
D. af civilingeniør Petrus Kabell W. (1884—1945) og Ebba Rigmor Johanne Graae (1885—1913)

Mogens Rosendahl Holm
16/10 1916—29/7 1928

Kirsten Elisabeth Garde
f. 29/6 1916
læge
∞ 24/1 1952 med Henrik Hilmar Gamst-Pedersen
f. 8/8 1913
kaldskapellan
S. af kaptajn Henrik G.-P. (1873—1933) og Bolette Schjøth Hansen (1880—1933)

Doris Garde
f. 24/3 1919
kommunelærerinde
∞ 1° 1/7 1939 med Aage Harry Maibohm Rasmussen, senere nvf. til Nordbus
f. 13/9 1909
lektor, cand. mag.
S. af lokomotivfører Mads R. (1880—1953) og Thyra Maibohm (1885—1925).
æ. opløst 1948
∞ 2° 3/2 1951 med Jesper Engelstoft
f. 15/11 1927
redaktør
S. af redaktør, cand. mag. Povl E. (f. 1876) og Sigrid Gudrun Klokke (f. 1899)

Valborg Garde
f. 11/11 1917
koncertsangerinde
∞ 25/8 1940 med Torsten Jørgensen
f. 2/2 1915
adjunkt, cand. mag.
S. af skoleforstander Ansgar Tormod J. (1876—1947) og Anna Dorthea Møller (f. 1886)

Merete Emilie Garde
f. 2/1 1928
∞ 1/7 1952 med Niels Bertel Prahll
f. 7/2 1927
pianist
S. af koncertsanger Svend Arthur P. (f. 1899) og koncertsangerinde Rosa Ewald (f. 1902)

Eva Manette Garde
f. 25/8 1938

Anne Birgitte (Gitte) Garde (adopt.)
f. 25/7 1942

Frits Georg Garde
f. 6/6 1943

Pernille Hagen (adopt.)
f. 20/2 1940

Jacob Hagen (adopt.)
f. 26/11 1943

Mogens Winkel Holm
f. 1/10 1936
student

Eske Winkel Holm
f. 19/3 1940
elev på Det kgl. Teaters balletskole

Ole Gamst-Pedersen (adopt.)
f. 7/12 1934

Karen Gamst-Pedersen (adopt.)
f. 7/12 1934

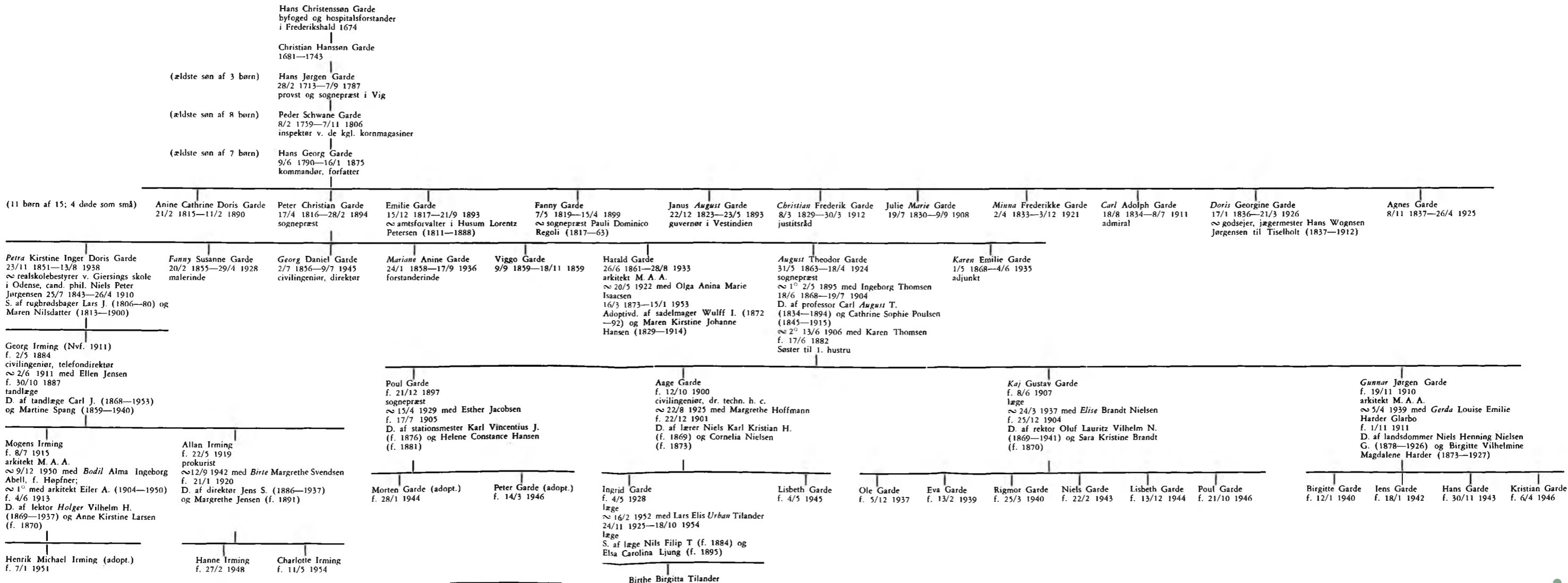
Annette Engelstoft
f. 28/8 1952

Morten Engelstoft
f. 28/3 1955

Bodil Garde Jørgensen
f. 13/3 1941

Jens Prahll
f. 18/8 1953

DIS-Danmark

1 0 5 4 0 2